

TÜRKİYE CUMHURİYETİ
ANAYASA MAHKEMESİ

İKİNCİ BÖLÜM

KARAR

İBRAHİM ÖZÇİMEN BAŞVURUSU

(Başvuru Numarası: 2017/34550)

Karar Tarihi: 30/6/2020

İKİNCİ BÖLÜM

KARAR

Başkan : Kadir ÖZKAYA
Üyeler : Engin YILDIRIM
Celal Mümtaz AKINCI
Rıdvan GÜLEÇ
Recai AKYEL
Raportör : Fatih HATİPOĞLU
Başvurucu : İbrahim ÖZÇİMEN
Vekili : Av. Adem DÜZGÜN

I. BAŞVURUNUN KONUSU

1. Başvuru, tutukluluk sürecinde müdafiyale görüşmenin teknik araçlarla kayda alınması ve infaz memurunun görüşmeyi izlemesi nedeniyle kişi hürriyeti ve güvenliği hakkının ihlal edildiği iddiasına ilişkindir.

II. BAŞVURU SÜRECİ

2. Başvuru 7/9/2017 tarihinde yapılmıştır.
3. Başvuru, başvuru formu ve eklerinin idari yönden yapılan ön incelemesinden sonra Komisyona sunulmuştur.
4. Komisyon tarafından bu kararda incelenen şikâyet haricindeki şikâyetlerin kabul edilemez olduğuna karar verilmiş, bu şikâyet yönünden ise başvurunun kabul edilebilirlik incelemesinin Bölüm tarafından yapılmasına karar verilmiştir.
5. Başvuru belgelerinin bir örneği bilgi için Adalet Bakanlığına (Bakanlık) gönderilmiştir. Bakanlık görüşünü bildirmiştir.

6. Başvurucu, Bakanlığın görüşüne karşı süresinde beyanda bulunmuştur.

III. OLAY VE OLGULAR

7. Başvuru formu ve eklerinde ifade edildiği şekliyle ve Ulusal Yargı Ağı Bilişim Sistemi (UYAP) aracılığıyla erişilen bilgi ve belgeler çerçevesinde ilgili olaylar özetle şöyledir:

8. Türkiye 15 Temmuz 2016 tarihinde askerî darbe teşebbüsüyle karşı karşıya kalmış ve bu nedenle 21/7/2016 tarihinde ülke genelinde olağanüstü hâl ilan edilmiştir. Olağanüstü hâl 19/7/2018 tarihinde son bulmuştur. Kamu makamları ve yargı organları -olgusal temellere dayanarak- bu teşebbüsün arkasında Türkiye'de çok uzun yıllardır faaliyetlerine devam eden ve son yıllarda Fetullahçı Terör Örgütü (FETÖ) ve/veya Paralel Devlet Yapılanması (PDY) olarak isimlendirilen bir yapılanmanın olduğunu değerlendirmişlerdir (*Aydın Yavuz ve diğerleri* [GK], B. No: 2016/22169, 20/6/2017, §§ 12-25).

9. Darbe teşebbüsü sırasında ve sonrasında ülke genelinde darbe girişimiyle bağlantılı ya da doğrudan darbe girişimiyle bağlantılı olmasa bile FETÖ/PDY ile bağlantılı olan ve aralarında yargı mensuplarının da bulunduğu çok sayıda kişi hakkında Cumhuriyet başsavcılıkları tarafından soruşturma başlatılmıştır.

10. Bu kapsamda merkez valisi olarak görev yapan başvurucu hakkında 15 Temmuz darbe teşebbüsünden sonra Ankara Cumhuriyet Başsavcılığı (Başsavcılık) tarafından FETÖ/PDY'nin hiyerarşik yapılanmasında yer aldığı iddiasıyla soruşturma başlatılmıştır.

11. Başvurucu, Başsavcılığın talimatıyla 25/7/2016 tarihinde gözaltına alınmıştır.

12. Düzce Sulh Ceza Hâkimliği 30/7/2016 tarihinde başvurucunun terör örgütüne üye olma suçundan tutuklanmasına karar vermiştir.

13. Başvurucunun tutuklama kararına yaptığı itirazı, Bolu Sulh Ceza Hâkimliği 15/8/2016 tarihinde reddetmiştir.

14. Başsavcılık 22/2/2017 tarihli iddianameyle başvurucunun terör örgütüne üye olma suçundan cezalandırılması istemiyle aynı yer ağır ceza mahkemesinde kamu davası açmıştır.

15. Ankara 16. Ağır Ceza Mahkemesi (Mahkeme) iddianameyi kabul etmiş ve E.2017/97 sayılı dosya üzerinden kovuşturma aşaması başlamıştır.

16. Mahkeme 15/6/2017 tarihinde başvurucunun tutukluluk hâlinin devamına karar vermiş, başvurucunun anılan karara itirazını Ankara 17. Ağır Ceza Mahkemesi 4/8/2017 tarihinde reddetmiştir.

17. Başvurucu anılan kararın 22/8/2017 tarihinde tebliğ edildiğini bildirmiştir.

18. Başvurucu 7/9/2017 tarihinde bireysel başvuruda bulunmuştur.

19. Mahkeme 26/12/2017 tarihinde, başvurucunun terör örgütüne üye olma suçundan 8 yıl 9 ay hapis cezası ile cezalandırılmasına karar vermiştir.

20. Ankara Bölge Adliye Mahkemesi 21. Ceza Dairesi 6/12/2018 tarihinde başvurucunun istinaf talebini esastan reddetmiştir.

21. Dava, bireysel başvurunun incelendiği tarih itibarıyla temyiz aşamasında derdesttir.

IV. İNCELEME VE GEREKÇE

22. Mahkemenin 30/6/2020 tarihinde yapmış olduğu toplantıda başvuru incelenip gereği düşünüldü:

A. Başvurucunun İddiaları ve Bakanlık Görüşü

23. Başvurucu, tutuklu bulunduğu ceza infaz kurumunda avukatı ile yaptığı görüşmelerin silahların eşitliği ve çelişmeli yargılama ilkelerine aykırı olarak teknik araçlarla kayda alınması ve bu sırada bir görevlinin görüşmeyi izlemesi nedeniyle kişi hürriyeti ve güvenliği hakkının ihlal edildiğini ileri sürmüştür.

24. Bakanlık görüşünde; öncelikle başvurucunun 4/12/2004 tarihli ve 5271 sayılı Ceza Muhakemesi Kanunu'nun 141. maddesinde öngörülen tazminat davasını açmadan ve 16/5/2001 tarihli ve 4675 sayılı İnfaz Hâkimliği Kanunu'nun 5. maddesinde öngörülen başvuru yollarını tüketmeden bireysel başvuru yaptığı belirtilerek başvuru yollarının tüketilmemesi nedeniyle kabul edilemezlik kararı verilmesi gerektiği ileri sürülmüştür.

25. Bakanlık ayrıca kanun hükmünde kararname ile getirilen bu düzenlemenin yeterli güvenceleri bünyesinde taşıdığını ve denetim mekanizmalarını ortaya koyduğunu, buna karşılık başvurucunun bu yolları kullanmadığını belirtmiştir. Bakanlığa göre düzenlemenin amacı kamu düzeninin sağlanması ve suç işlenmesinin önlenmesidir. Bakanlık söz konusu tedbirin toplumun ve ceza infaz kurumunun güvenliğinin tehlikeye düşürülmesi, terör örgütü veya diğer suç örgütlerinin yönlendirilmesi, bunlara emir veya talimat verilmesi veya yorumlarıyla gizli, açık ya da şifreli mesajlar iletilmesi şüphesinin varlığı hâlinde uygulandığını belirterek -başvurucunun üzerine atılı suçun niteliği (FETÖ/PDY üyelerinde örgütsel davranış bilincinin yoğunluğu ve faaliyetlerini gizli icra etmeleri) de dikkate alındığında- anılan tedbirin orantılı ve ölçülü olduğunu, dolayısıyla başvurunun açıkça dayanaktan yoksunluk nedeniyle kabul edilemez bulunması gerektiğini ileri sürmüştür.

26. Başvurucu; Bakanlık görüşüne karşı cevabında, 5271 sayılı Kanun'un 141. maddesinde öngörülen tazminat davasının tüketilmesi gereken bir kanun yolu olmadığını, infaz hâkimliğine şikâyet yolunun ise etkili bir hukuk yolu olmadığını ileri sürmüştür. Başvurucu müdafii ile görüşmelerinin kayıt altına alınması ve bir görevlinin görüşmeyi izlemesi nedeniyle kişi hürriyeti ve güvenliği hakkının ihlal edildiğini ifade etmiştir.

B. Değerlendirme

27. Anayasa Mahkemesine başvuru konusu olaylarla ilgili delilleri sunmak suretiyle olaylar hakkındaki iddialarını kanıtlamak ve dayanılan Anayasa hükmünün kendilerine göre ihlal edildiğine dair açıklamalarda bulunarak hukuki iddialarını ortaya koymak başvurucuya düşer. Başvurucunun kamu gücünün işlem, eylem ya da ihmali nedeniyle ihlal edildiğini ileri sürdüğü hak ve özgürlük ile dayanılan Anayasa hükümlerini, ihlal gerekçelerini, dayanılan deliller ile ihlale neden olduğu ileri sürülen işlem veya kararların neler olduğunu başvuru dilekçesinde belirtmesi şarttır. Başvuru dilekçesinde kamu gücünün ihlale neden olduğu iddia edilen işlem, eylem ya da ihmali dair olayların tarih sırasına göre özeti yapılmalı; bireysel başvuru kapsamındaki hak ve özgürlüklerden hangisinin hangi nedenle ihlal edildiği, buna ilişkin gerekçe ve deliller açıklanmalıdır (*Veli Özdemir*, B. No: 2013/276, 9/1/2014, §§ 19, 20).

28. Somut olayda başvuru başvuru formları ve eklerinde, avukatı ile yaptığı görüşmelerin teknik araçlarla kayda alınması ve bir görevlinin huzurunda yapılması nedeniyle kişi hürriyeti ve güvenliği hakkının ihlal edildiğini ileri sürmüştür. Ancak başvuru, teknik olarak kayda alındığını ve bir görevlinin izlediğini ileri sürdüğü görüşmelerine ilişkin olarak uygulamanın hangi yasal düzenlemeye göre yapıldığına, görüşmelerin zamanına veya değerlendirmeye esas alınabilecek sair hususlara dair herhangi bir belge sunmadığı gibi bu konulara ilişkin bir bilgiye de yer vermemiştir. Başvuru ayrıca Bakanlık görüşüne cevap dilekçesinde de soyut şikâyet dışında anılan hususlara ilişkin olarak herhangi bir bilgi veya belge sunmamış ve açıklama yapmamıştır.

29. Dolayısıyla başvuru kişinin hürriyeti ve güvenliği hakkının ihlal edildiğini ileri sürdüğü hususlarda deliller sunarak olaylarla ilgili iddialarını temellendirme ve -olaylarla ilişkilendirerek- hangi Anayasa hükmünün ne şekilde ihlal edildiğine ilişkin açıklamalarda bulunmak suretiyle hukuki iddialarını ortaya koyma ve kanıtlanma yükümlülüğünü yerine getirmediği anlaşılmıştır.

30. Açıklanan gerekçelerle başvuru kişinin hürriyeti ve güvenliği hakkının ihlal edildiğine ilişkin iddialarının temellendirilmemiş olduğu anlaşıldığından başvurunun *açıkça dayanaktan yoksun olması* nedeniyle kabul edilemez olduğuna karar verilmesi gerekir.

V. HÜKÜM

Açıklanan gerekçelerle;

A. Tutukluluğun hukukiliğine etkili bir şekilde itiraz edilememesi dolayısıyla kişi hürriyeti ve güvenliği hakkının ihlal edildiğine ilişkin iddianın *açıkça dayanaktan yoksun olması* nedeniyle KABUL EDİLEMEZ OLDUĞUNA,

B. Yargılama giderlerinin başvuru üzerinde BIRAKILMASINA 30/6/2020 tarihinde OYBİRLİĞİYLE karar verildi.

Başkan
Kadir ÖZKAYA

Üye
Engin YILDIRIM

Üye
Celal Mümtaz AKINCI

Üye
Rıdvan GÜLEÇ

Üye
Recai AKYEL